Raadsvergadering

Zaaknummer Z26161308
Onderwerp: Bibliotheekvoorzieningen Edam-Volendam
Portefeuillehouder: Wethouder J. Veerman

Aan de raad.

Voorstel

1. Te kiezen voor optie 3, waarbij de bibliotheekvestiging Edam in gebouw De Meerwijk tijdelijk wordt opengehouden in beperkte vorm, in combinatie met faciliteiten zoals de Buurtkamer en De Toegang.
2. De mogelijkheid te bieden het gebouw De Meerwijk tevens te gebruiken als alternatieve locatie voor clubs en het buurthuiswerk tijdens de verbouwing van de Singel.
3. Er kennis van te nemen dat in de begroting 2027 wordt voorgesteld het aangevraagde subsidiebedrag van Bibliotheek Waterland op te nemen, het meest uitgebreide scenario, waarbij de financiële consequenties, zodra deze bekend zijn, in een tussentijdse nota worden verwerkt.

Kern van het voorstel, samenvatting

Met de aanstaande wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) worden gemeenten verplicht om te zorgen voor volwaardige bibliotheekvoorzieningen binnen redelijke afstand van hun inwoners. De nieuw te openen volwaardige bibliotheekvoorziening in het gezondheidscentrum in Oosthuizen is nodig om aan de nieuwe richtlijnen te voldoen. Met ook twee volwaardige vestigingen in de kernen Edam en Volendam moet de gemeente kritisch kijken naar de manier waarop voorzieningen worden georganiseerd, zonder dat de dienstverlening voor inwoners onnodig onder druk komt te staan. Daarbij geldt dat in Volendam een bibliotheekfunctie in de nieuwe AMVO terugkomt en het de wens is een uitleenfunctie en ontmoetingsplek in de nieuw te ontwikkelen school De Trimaran (Edam) te realiseren. Daarmee wordt een belangrijke samenwerking met het onderwijs gecreëerd, die ook in de nieuwe Wsob is opgenomen. Voor de overbrugging tot het schoolgebouw opgeleverd wordt, wordt voorgesteld de huidige bibliotheekvestiging Edam open te houden in een beperkte vorm, in combinatie met andere faciliteiten zoals de Buurtkamer en De Toegang. Dit alles in afstemming met het brede voorzieningenaanbod in Edam, waarbij verschillende voorzieningen tijdelijk in De Meerwijk kunnen worden ondergebracht ivm de (her)ontwikkeling of verplaatsing van het brede voorzieningenaanbod in Edam. Dit voorstel wordt op verzoek aan de gemeenteraad voorgelegd, gezien het politieke en publieke belang.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

Met voorliggend voorstel wordt een herinrichting van het bibliotheeknetwerk op de korte en langere termijn beoogd, die aan de voorwaarden uit de Wsob voldoet, zonder dat de dienstverlening voor inwoners onnodig onder druk komt te staan. Voor onze inwoners worden ontmoeting, ontwikkeling en educatie blijvend gestimuleerd, waarbij ons uitgangspunt is (kosten)efficiëntie en duurzame inzet van de ruimte in het licht van de toekomstige herinrichting van het totale voorzieningenaanbod in Edam.

Toelichting en argumenten
Met de aanstaande wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheken (Wsob) worden gemeenten verplicht om te zorgen voor volwaardige bibliotheekvoorzieningen binnen redelijke afstand van hun inwoners. Met de ontwikkeling van een nieuwe bibliotheekvoorziening in Oosthuizen en het vraagstuk rondom de openbare voorzieningen in Edam ('de Edamse puzzel'), is het goed in het licht van de Wsob naar de herinrichting van het bibliotheeknetwerk in onze gemeente in z'n geheel te kijken.

Criteria Wsob
In de Wet is het volgende opgenomen:

1. Reikwijdte en Toegankelijkheid: Er moet minimaal één volwaardige fysieke bibliotheekvestiging per gemeente aanwezig zijn.
2. Nabijheid: Het uitgangspunt is dat alle inwoners binnen een redelijke reisafstand toegang hebben tot een bibliotheek. Wat een redelijke reisafstand is wordt niet nader gespecificeerd.

Er worden specifieke voorwaarden in de Wsob gesteld aan de bibliotheekvoorzieningen, om de maatschappelijke taken goed uit te kunnen voeren:

- **Openingstijden:** Er gelden minimumeisen voor het aantal uren dat de vestiging wekelijks geopend is voor publiek (minimaal 10 uur per week met professioneel en betaald personeel, daarnaast eventueel open met een zelfservice-systeem);
- **Fysieke collectie:** Er is altijd een actuele fysieke collectie aanwezig.
- **Professionele bezetting:** De bibliotheek moet bemand worden door deskundig en professioneel personeel.
- **Educatie en ontwikkeling:** Lokale bibliotheken moeten actief bijdragen aan leesbevordering, digitale vaardigheden en een leven lang ontwikkelen

De wetswijziging vraagt ook om een **structurele verankering** van de samenwerking tussen bibliotheken en het onderwijs (primair en voortgezet onderwijs). Dit omvat onder meer afspraken rondom leesbevordering en schoolbibliotheken.

Het gaat dus niet alleen om de gebouwen zelf (de stenen) en de materialen (collectie), maar ook om de ontmoetingsfunctie, ontwikkeling en educatie en de bijbehorende programmering (activiteiten, workshops, lezingen en debatten). Om daar ook in financiële zin ruimte voor te behouden, is het nodig naar het bibliotheeknetwerk in z'n totaliteit te kijken.

Nieuwe bibliotheekvoorziening gezondheidscentrum Oosthuizen
In de afgelopen jaren is er een sterke groei geweest binnen de dorpskern Oosthuizen en de aangrenzende dorpskernen (Beets, Hobrede en Warder). De totaal ruim 5.000 inwoners zijn voor de bibliotheekvoorziening aangewezen op Edam (minimaal 8 km afstand). Om die reden is al in 2024 door de gemeenteraad besloten om een kleine maar volwaardige bibliotheekvoorziening te huisvesten in het nieuw te realiseren gezondheidscentrum in Oosthuizen. Hiervoor is destijds een SPUK aangevraagd bij het rijk. Deze wordt ingezet voor het ontwerp (met de buurt) en de realisatie van de inrichting. Deze locatie wordt naar verwachting eind 2026/begin 2027 geopend. Met deze extra bibliotheekvoorziening in Oosthuizen, voldoen wij aan de criteria van de Wsob.

Bibliotheek Volendam en de herontwikkeling van de Amvo
De bibliotheek in Volendam is gevestigd in de Foksiastraat. Deze zal op termijn naar een nieuw te ontwikkelen gebouw op de huidige plek van de AMVO verhuizen. Hier worden woningen en maatschappelijke functies gerealiseerd, waaronder de nieuwe bibliotheeklocatie.

Gebouw De Meerwijk en 'de Edamse puzzel'
De bibliotheek Edam is gevestigd in De Meerwijk, aan de Dijkgraaf Poschlaan. Het gebouw is eigendom van Wooncompagnie en Bibliotheek Waterland is hier hoofdhuurder van, met verschillende onderhuurders. In dit gebouw zijn ook het Wijksteunpunt en Vluchtelingenwerk gevestigd en heeft Zorgcirkel een locatie voor dagbesteding. De bibliotheek heeft een volwaardige collectie en er worden diverse activiteiten ter ontmoeting, ontwikkeling en educatie aangeboden.

Het gebouw wordt gezien als praktische oplossing voor het realiseren van tijdelijke uitwijklocaties voor de verschillende voorzieningen in Edam, die met een renovatie of (her)ontwikkeling te maken hebben. Er spelen in Edam op dit moment namelijk diverse facilitaire vraagstukken en ontwikkelingen waarbij op de korte of middellange termijn de (ver)bouw of verplaatsing van een voorziening/huisvesting gaat plaatsvinden[1]:

1. De Nieuwe School (basisonderwijs) – renovatie, start begin 2027, onderwijs wordt na de kerstvakantie 2026 tijdelijk geboden in oude basisschool De Piramide
2. De Trimaran (basisonderwijs) - nieuwbouw op locatie oude basisschool De Piramide, zodra renovatie De Nieuwe School is afgerond.
3. De Singel (ontmoetingscentrum, buurthuiswerk en diverse sociale en culturele partijen en kinderopvang) - renovatie, planning naar verwachting 2028 (besluitvorming moet nog plaatsvinden in de gemeenteraad), clubs en het buurthuiswerk hebben tijdelijk onderkomen nodig tijdens verbouwing
4. De Meermin (woningen met een ontmoetingsfunctie voor de buurt) - oplevering 2028
5. De Toegang (dienstverlening 0-100) - nu in leegstaande basisschool De Piramide, per half december 2026 nieuwe locatie nodig omdat De Nieuwe School hier in de kerstvakantie intrekt
6. De Buurtkamer Singelwijk (ontmoetingsfunctie) - nu in leegstaande basisschool De Piramide, per half december 2026 nieuwe locatie nodig omdat De Nieuwe School hier in de kerstvakantie intrekt
7. CJG (dienstverlening jeugd) - op dit moment ondergebracht in de Wieringenlaan in Volendam, voornemen deze te verplaatsen naar De Singel per 2028, ivm kostenefficiëntie en integrale dienstverlening, reeds in de begroting verwerkt
8. Wijksteunpunt (dienstverlening 0-100) - op dit moment ondergebracht in gebouw De Meerwijk, voornemen deze te verplaatsen naar De Singel na verbouwing, ivm integrale dienstverlening
9. Huisartsenpraktijk Mulder & Stroeve en Scheltens & Van de Kamp - verzoek om op een nieuwe locatie te huisvesten, ivm duurzaamheid gebouw en integrale dienstverlening, mogelijk De Singel per 2028.

De oplossing voor de verschillende vraagstukken zien wij in verplaatsing en daarmee in sommige gevallen bundeling van voorzieningen. Dit ter bevordering van de duurzaamheid, de samenwerking en de efficiëntie. Hiermee creëren wij een voorzieningenlandschap waarin efficiënt wordt omgegaan met schaarse ruimte en middelen, de spreiding over het gebied bijdraagt aan de bereikbaarheid en deelname en de bundeling van het aanbod laagdrempelige toegang tot en samenwerking tussen deze voorzieningen bevordert.

In de carrousel van herontwikkelingen van al deze voorzieningen kan het gebouw De Meerwijk in praktische zin een cruciale rol spelen, door aan deze functies tijdelijk onderdak te bieden. Door de collectie terug te brengen tot een kleine/actuele collectie inclusief uitleenfunctie op basis van

[1] Niet alle besluitvorming heeft hiervoor reeds plaatsgevonden.

reserveringen kunnen de andere functies van de bibliotheek zoals de ontmoetingsfunctie behouden blijven en ontstaat er ruimte in dit gebouw voor de andere voorzieningen, waaronder het Wijksteunpunt, De Toegang en de Buurtkamer (meer hierover onder het kopje *Bibliotheekvoorziening Edam op de korte termijn*).

Bibliotheekvoorziening Edam op de lange termijn
Voor een gemeente als Edam-Volendam, met twee kernen en een buitengebied, is de spreiding van de bibliotheekvoorzieningen op grond van de aangepaste Wsob en gezien de financiële realiteit een lastig vraagstuk. Drie volwaardige bibliotheekvestigingen binnen één gemeente op relatief korte afstand van elkaar is niet noodzakelijk om goede dienstverlening te kunnen bieden, en brengt ook nog eens hogere kosten met zich mee ten aanzien van huisvesting en personeel om alle drie de vestigingen bemenst te houden. Er gaat relatief gezien veel geld naar huisvesting waardoor er minder geld over blijft voor de dienstverlening. Vanuit de nieuwe wetgeving is dit ook niet nodig.

De gemeente moet reëel zijn en binnen het sociaal domein keuzes maken. De vraag is welke keuzes maatschappelijk het meest verantwoord zijn. Het behouden van de bibliotheekvoorziening in Edam in de huidige vorm leidt tot hoge kosten voor huisvesting en exploitatie, die leiden tot ofwel een bezuiniging op de dienstverlening ofwel dat andere voorzieningen, zoals buurthuiswerk, preventieve ondersteuning, talentontwikkeling of culturele voorzieningen, onder druk kunnen komen te staan. Die afweging moet in samenhang worden bekeken.

Hoe kunnen we het bibliotheeknetwerk ook in de toekomst bereikbaar, toegankelijk en toekomstbestendig houden, waarbij we een goede verhouding vinden tussen kosten voor huisvesting en kosten voor dienstverlening? Met:

- een sterke, moderne bibliotheek in Volendam,
- een nieuwe bibliotheekvestiging in het gezondheidscentrum Oosthuizen en
- een bibliotheekfunctie inclusief ontmoetingsfunctie in Edam in de nieuwe locatie van De Trimaran.

Op die manier blijft de bibliotheek voor alle inwoners van Edam-Volendam beschikbaar, terwijl tegelijkertijd ruimte wordt behouden voor andere belangrijke maatschappelijke voorzieningen.

Met een bibliotheekuitleenpunt met ontmoetingsfunctie in de nieuw te bouwen Trimaran blijft ook in de toekomst een bibliotheekvoorziening en plek voor ontmoeting, ontwikkeling en educatie in Edam aanwezig, terwijl tegelijkertijd structureel wordt bespaard op huisvestings- en exploitatielasten. Ook wordt voldaan aan de eis uit de Wsob om een structurele verankering van de samenwerking tussen bibliotheken en het onderwijs, ten behoeve van leesvaardigheid, leesplezier en mediawijsheid.

Hoe de bibliotheekfunctie in het nieuwe gebouw vorm krijgt, hoeveel ruimte daarvoor beschikbaar wordt gesteld, wordt uiterlijk in de tweede helft van 2027 mede door uw raad bepaald. Het is daarbij van belang te realiseren dat de locatie Edam nu ook nog bezocht wordt door een deel van de inwoners uit de kern Zeevang, voor wie de nieuwe vestiging in Oosthuizen straks dichterbij is.

Bibliotheekvoorziening Edam op de korte termijn
Met zicht op een nieuw te ontwikkelen bibliotheekvoorziening in De Trimaran en met de ‘Edamse puzzel’ én de financiële realiteit in het achterhoofd, heeft de gemeente het voornemen gehad de vestiging in Edam te gaan sluiten. Het gebouw De Meerwijk kon dan optimaal gebruikt worden voor het tijdelijk onderbrengen van de voorzieningen tijdens de (ver)bouw van hun onderkomen. Echter, hier is

veel weerstand tegen gekomen. Tijdens het Raadsplein van 7 mei 2026, waar het brede voorzieningenaanbod in Edam centraal stond, is door insprekers en belanghebbenden gepleit dat de locatie Edam een belangrijke rol speelt in ontmoeting, ontwikkeling en participatie. Daarbij werd aangegeven dat zowel de bibliotheek als De Singel een belangrijke fysieke plek in de samenleving vormen. Ook is er een burgerinitiatief gekomen met een petitie.
Het is duidelijk dat het voor de leefbaarheid en maatschappelijke samenhang met name voor de kwetsbare inwoners van belang is om na te gaan denken welke alternatieve mogelijkheden er zijn om het voorzieningenniveau niet tijdelijk te “ontmantelen”.

Er worden op dit moment 3 opties voor de korte termijn (overbrugging) gezien:

1. Sluiting vestiging Edam: gebouw De Meerwijk kan optimaal gebruikt worden voor de huisvesting van andere voorzieningen tijdens (ver)bouw, budgetneutraal en geen verdere meerkosten, want er hoeft niet gezocht te worden naar uitwijklocaties, materialen (ICT/technische infrastructuur en deel meubilair) en collectie gaan over naar Oosthuizen. Maatschappelijke impact is groot.
2. Openhouden vestiging Edam: hogere financiële kosten voor exploitatie en huisvesting 3 locaties, voor vestiging Oosthuizen moeten extra materialen (ICT en meubilair) en collectie aangeschaft worden, voor huisvesting andere voorzieningen tijdens (ver)bouw van hun onderkomen moet gekeken worden naar tijdelijke uitwijklocaties, waar extra kosten mee gemoeid zijn en die mogelijk van tijdelijke aard zijn of op een locatie die inloop of samenwerking niet op een natuurlijke wijze bevordert. Voor inwoners Edam blijft de bibliotheek in de huidige vorm open tot nieuwe locatie in De Trimaran opent.
3. Vestiging Edam blijft open in beperkte vorm: financiële consequenties beperkt door bibliotheekvoorziening in te krimpen, professionele inzet te beperken tot het minimum, ontmoeting en educatie worden geborgd, met een uitleenpunt voor reserveringen en een kleine actuele collectie, een leestafel, programmering en lesaanbod, deel van de materialen (ICT/technische infrastructuur en deel meubilair) en de collectie gaan naar Oosthuizen, gebouw De Meerwijk kan deels gebruikt worden voor de huisvesting van andere voorzieningen (waaronder De Toegang en de Buurtkamer en mogelijk vanuit De Singel) tijdens (ver)bouw van hun onderkomen. Maatschappelijke impact is beperkt, omdat de functie gedeeltelijk blijft bestaan en inwoners nog steeds in het gebouw terecht kunnen voor brede dienstverlening, waaronder de bibliotheekfuncties in beperkte vorm.

Optie 3 is de variant die grotendeels aansluit bij de wensen en behoeften van de inwoners, relatief beperkte financiële consequenties met zich meebrengt (ten opzichte van volledig openhouden van de locatie tot aan de opening van De Trimaran), en is ook een werkbare variant tijdens de verbouwing en renovatie van de voorzieningen in Edam[2]. De beperkte uitleenfunctie en de ontmoetings- en educatiefunctie worden hier ter overbrugging voortgezet, in combinatie met andere voorzieningen, tot er een uitleenpunt in de nieuw te ontwikkelen locatie van De Trimaran is gerealiseerd en de ontmoetingsfuncties in de verbouwde Singel en nieuwe Meermin zijn geopend. De Toegang en de Buurtkamer zullen ook in dit gebouw hun intrek nemen, al zullen er enige facilitaire aanpassingen gerealiseerd moeten worden en goede samenwerkings- en beheersafspraken moeten komen tussen de partijen. De Nieuwe School kan op haar beurt tijdelijk intrek nemen in De Piramide. Als de verbouwing van De Nieuwe School klaar is kan op de locatie van De Piramide de nieuwbouw van De Trimaran

[2] Optie 1 en 2 worden onder “Kanttekeningen en alternatieven” nader inhoudelijk toegelicht met afwegingen, en een financiële onderbouwing.

starten. Of en zo ja, welke clubs uit De Singel evt ook tijdelijk uitwijken naar De Meerwijk hangt af van de planning van de ontwikkeling aldaar.

Kanttekeningen en alternatieven
Op termijn zal er in Edam een bibliotheekvoorziening met uitleenfunctie en ontmoetingsfunctie gerealiseerd worden in De Trimaran. Voor de korte termijn (tot de voorziening in De Trimaran gereed is) wordt de hierboven weergegeven optie 3 gezien als een variant die het beste past bij de huidige realiteit. Dit voorstel sluit grotendeels aan bij de behoeften van de inwoners, heeft relatief beperkte financiële consequenties en is een werkbare variant in de 'Edamse puzzel'.

De alternatieven betreffen het sluiten van de bibliotheek in De Meerwijk (optie 1) of juist het open houden hiervan (optie 2). Beide opties worden afgeraden.

Met het sluiten van de vestiging Edam verliest de wijk een voorziening die ontmoeting, ontwikkeling en educatie stimuleert. Er komt weliswaar een bibliotheek in Oosthuizen en een deel van de huidige bezoekers zal juist naar deze locatie gaan (m.n. uit de kernen Oosthuizen, Beets, Hobrede en Warder), maar voor de inwoners van Edam zal het een groot gemis zijn. Jong en oud komt hier binnen voor een praatje, een boek, deelname aan culturele of educatieve activiteiten of om te lezen, te studeren of huiswerk te maken. Dat ook De Singel op de planning staat om gerenoveerd te worden, zorgt voor grote onrust onder de inwoners.
Bij het sluiten van de vestiging Edam valt de financiering van deze locatie (huur en frontoffice) weg uit de subsidie voor Bibliotheek Waterland. Het gaat om een bedrag van ca € 262.000. De gemeente moet dit bedrag uiteraard wel financieren om De Meerwijk te huren voor de huisvesting van de andere voorzieningen tijdens verbouwing/ nieuwbouw van hun onderkomen. Dit is dus niet direct een besparing voor de gemeente, op termijn wel. Echter, materialen (ICT/technische infrastructuur en deel meubilair) en de collectie gaan over naar Oosthuizen. Een bedrag van ca € 47.000 wordt dan door hergebruik bespaard.

Bij het openhouden van de vestiging Edam in de huidige vorm blijft financiering van de locatie Edam (huur en frontoffice) onderdeel van de subsidie voor Bibliotheek Waterland. De locatie Oosthuizen (opening eind 2026/begin 2027) wordt hier per 2027 aan toegevoegd, voor een bedrag van € 197.000, waarmee het totaal uitkomt op een bedrag van € 1.510.000,-. Daarbij is ook de aanschaf van extra materialen voor de vestiging Oosthuizen (ICT/technische infrastructuur en meubilair) en collectie inbegrepen. De Specifieke Uitkering (SPUK) die voor de realisatie van deze vestiging is ontvangen biedt daarvoor onvoldoende ruimte, omdat vanuit het project rekening werd gehouden met hergebruik van materialen uit Edam. Levertijd speelt hier ook een rol en is daarmee een mogelijk risico voor de opening. Uiteraard komt hier ook nog bij dat voor huisvesting van de andere voorzieningen tijdens de verbouwing/nieuwbouw van hun onderkomen gekeken moet worden naar tijdelijke uitwijklocaties. Mogelijk kan de Buurtkamer wel bij het gebouw De Meerwijk ingepast worden, of anders is De Singel of De Trimaran een (kortdurende, dus niet ideale) optie om te onderzoeken, maar voor De Toegang moet uitgeweken worden. Dit kan bijvoorbeeld naar ten minste 2 op een nader te bepalen locatie te plaatsen kantoorunits, wat een kostenplaatje van ca € 70.000 tot € 100.000 eenmalig en een huurbedrag van ruim € 30.000 per jaar, voor meerdere jaren. Een andere optie zou een leegstaand gebouw kunnen zijn, maar de vraag is of dat wenselijk is qua duur, toegankelijkheid en samenwerking binnen het sociaal domein.
Dit scenario leidt tot hoge kosten voor huisvesting en exploitatie, die leiden tot ofwel een bezuiniging op de dienstverlening ofwel een bezuiniging op andere voorzieningen, zoals buurthuiswerk, preventieve

ondersteuning, talentontwikkeling of culturele voorzieningen. Tegelijkertijd hebben we op deze manier geen geschikte ruimte voor de tijdelijke huisvesting van de andere voorzieningen tijdens de (ver)bouw van hun onderkomen. Hiermee zijn extra kosten gemoeid zijn, de locaties zijn mogelijk van tijdelijke aard of zijn op een locatie die toegankelijkheid en inloop voor inwoners of samenwerking tussen partners niet op een natuurlijke wijze bevordert.

Tegelijkertijd vinden wij de bibliotheekfunctie té belangrijk om tijdelijk te laten verdwijnen in Edam. De afstand naar de locatie Volendam is voor sommige (kwetsbare) inwoners te groot en de maatschappelijke functie te relevant. De voorgestelde doorontwikkeling van de locatie Edam naar een uitleenfunctie (op basis van reserveringen) met een kleine actuele collectie en een brede ontmoetings- en ondersteuningsfunctie in combinatie met andere voorzieningen in het huidige gebouw heeft uiteraard wel financiële consequenties, maar die wegen niet op tegen de mogelijke consequenties die het tijdelijk verdwijnen van deze functie met zich mee kan brengen.

Financiële middelen en effecten begroting
De gemeente subsidieert de bibliotheekactiviteiten. In de begroting 2027 wordt rekening gehouden met het scenario "open houden". Dit scenario is ook het scenario met de hoogste kosten, namelijk € 1.510.000.
De verwachting is dat het scenario "beperkte vorm" uiteindelijk zal leiden tot besparingen. Deze kunnen echter nog niet worden berekend, mede ook door de samenhang met de andere projecten zoals besproken tijdens het Raadsplein van 7 mei 2026. Voorgesteld wordt om de reeds beschikbaar gestelde middelen voorlopig te behouden in de begroting en zodra de financiële consequenties bekend zijn, deze in een tussentijdse nota te verwerken.

Uitvoering of vervolgproces
Na een positief raadsbesluit zal de bibliotheek de locatie Edam voor moeten bereiden op de vernieuwde functie per 1 januari 2027. Half december moet het gebouw de ruimte bieden voor het onderbrengen van De Toegang en de Buurtkamer. Op een later moment wordt hier ook de mogelijkheid geboden diverse clubs en het buurthuiswerk vanuit De Singel te huisvesten, zodra de verbouwing daar gestart wordt.
Door de betrokken partijen, m.n. Bibliotheek Waterland, Civic (Wijksteunpunt en De Toegang), Club en Buurthuiswerk Edam-Volendam (de Buurtkamer en gebruiker van De Singel) en Wooncompagnie (partner in de Buurtkamer), is positief gereageerd op de ontwikkeling. Zij zien de samenvoeging van de dienstverlening en het aanbod in dit gebouw als een meerwaarde. Niet alleen in de samenwerking en de mogelijkheid diensten en aanbod op elkaar af te stemmen, maar ook in de toegankelijkheid en bereikbaarheid voor inwoners. Zo kan bijvoorbeeld binnenkomen voor een boek leiden tot ondersteuning bij een persoonlijk vraagstuk, een vraag over een formulier tot deelname aan een taalles, of een krant lezen aan de leestafel tot samen soepen in de Buurtkamer.
Met de eigenaar van gebouw De Meerwijk (Wooncompagnie) moeten afspraken gemaakt worden over het afsluiten van een nieuwe overeenkomsten (het eventueel overnemen van het huurcontract) en met de verschillende partijen over samenwerking en beheer. Het contact hierover is al gelegd.

Participatie en communicatie
Op 7 mei 2026 is de ‘Edamse puzzel’ gepresenteerd tijdens een Raadsplein, waarbij er is ingesproken door diverse inwoners en belanghebbenden. Men pleitte voor behoud van de bieb, als waardevolle plek voor ontmoeting, educatie en ontwikkeling. Ook is men een actie met bijbehorende petitie gestart (ruim 3.000 keer getekend). Op 16 juni 2026 is er op ambtelijk niveau een gesprek geweest met een vertegenwoordiging van het actiecomité en de directeur van Bibliotheek Waterland. De signalen zijn

meegenomen in voorliggend voorstel en doorvertaald in het advies om de bieb voorlopig in dit gebouw te behouden, met een beperkte actuele collectie en een uitleenfunctie op basis van reserveringen, in combinatie met de andere voorzieningen. Daarmee worden ontmoeting, ontwikkeling en educatie blijvend gestimuleerd, waarbij ons uitgangspunt is (kosten)efficiëntie en duurzame inzet van de ruimte in het licht van de herinrichting van het totale voorzieningenaanbod in Edam, zonder dat de dienstverlening voor inwoners onnodig onder druk komt te staan.

Rapportage en evaluatie
Na oplevering van de bibliotheek in afgeslankte vorm, in combinatie met de Buurtkamer, De Toegang en diverse clubs en het buurthuiswerk vanuit De Singel, houden wij uw raad op de hoogte van de ervaringen en eventuele aandachtspunten. Dit zal worden meegenomen in de communicatie inzake 'de Edamse puzzel', zowel richting raad als betrokken partijen als inwoners.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten
Presentatie Edamse Puzzel (inclusief De Singel) bespreekronde raadsvergadering 7 mei

Bijlagen
Geen

Edam-Volendam, d.d.

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,	de burgemeester,
N.A. Hellingman-Kuiper	R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.